

nam eo. Quod autem auctores dicunt essentia filij esse de essentia patris, intelligendum est filium q est essentia, e de patre, q est eade essentia. Quod et auctoritates, quaedam dicunt, patrem genuisse filium de sua substantia, & non de nihilo, intelligendum est, id est, genuit filium, qui est eiusde naturae cum eo.

Non genita, aut genuit diuina essentia, quamuis Natura genitus filius ipse patris.

DISTINCT. VI. QVAE INCIPIT,

Præterea quæri solet, &c. epito.

Pater in diuinis filium genuit non necessitate, cum in Deum nulla cadat coactio: nec uoluntate, cum in eum nulla cadat mutatio. Quamuis autem in Deo idem sint realiter natura, & uoluntas, quia ratione seu connotatu differunt, nihil obstat aliquid posse conuenire naturæ, quod non conuenit uoluntati. Hinc nec inconueniens est dicere filium esse filium naturaliter, & nõ uoluntate. Est et simile de uoluntate Dei, & eius scientia, quæ se ad plura extendit, q uoluntas. Dicitur tñ Deus uolens genuisse filium, sicut & sapiens, & potens ipsum genuit, sed non uoluntate procedente, uel accedente, quasi prius uoluerit, & postea genuerit, uel contra, ut hæretici opponerant.

Quamuis in Deo idem natura sit atq; uoluntas,

Conuenit illi aliquid, quod tamen huic minime.

DISTINCT. VII. QVAE INCIPIT,

Hic solet quæri, epi.

Ad hoc, quod quæritur, an pater potuerit, aut se uoluerit generare filium, affirmatiue respondendum est. Nec ex hoc sequitur, patrem aliquid posse, aut uelle, quod filius non possit, aut nõ uelit: quia ibi posse, & uelle generare non est aliquid, sed ad aliquid. Hinc q filius non potest, nec uult generare, non arguit in eo impotentiam, cum eiusdem sit potentie cum patre, sed pertinet ad proprietatem suæ personæ, cuius est posse, & uelle nasci, qd qd e in eo est eade potentia, quæ in patre est potentia, quæ potest, & uult generare, sicut & in utriq; est eadem sapientia, & natura. In filio ergo non est potentia generandi, si ad proprietatem referatur intelligentia: quamuis bene, si ad naturam. Tunc enim idem sunt, posse generare, & posse generari.

Patri eadem, & nato diuina potentia, qd qd

Qua potuit soboles, & generare parents.

DISTINCT. VIII. QVAE INCIPIT,

Nunc de ueritate, &c. epi.

Solus Deus, seu diuina natura uerè est immutabilis, ac simplicissima. Vere quidem, quia sine nõ actualitatis admixtione. Eius enim esse est æternum, & sine preteritione, & futuratione. Est autem immutabilis, quia est ipsum suum esse, quod impossibile est aliter disponi, q est. Neq; enim uerissima esset, si mutari posset. Neq; aliqua sunt in eo accidentia secundum, quæ mutentur, neq; per loca, uel tempora, uel affectiones uariatur, ut sit in creaturis. Simplicissima uerò est, & sine omni compositione, uel multiplicatione, & sic uerè, & proprie simplex, cum in ea nulla sit partium, uel accidentium, uel formarum diuersitas. Unde nec alicui prædicamentorum subsistit, nec proprie substantia appellatur. Neque uero simplicitatis ipsius, nominum multiplicitas de ipsa dictorum repugnat, quæ scilicet omnia unam significant, nec ipsa excludit personarum trinitatem, quia singule Deus sunt.

Est solus uerè Deus immutabilis atq;

Simplex, est solus scilicet esse suum.

DISTINCT. IX. QVAE INCIPIT,

Nunc ad distinctionem trium, &c. epi.

Unus Deus sunt tres diuine persone, & sunt idem in natura, distinctæ tamen in personalitate. Hinc quamuis filius, alius sit a patre, cum sit ab eo genitus: non tamen fuit pater antequam filius, cum diuine personæ sint inuicem coeternæ. Nec ualet, quod Arrius hæreticus inferre nitetur, scilicet: quia natus est, & habet principium ergo nõ est æternus. Etenim æternus pater æternum genuit filium. Alioquin, & pater aliqui fuisset sine filio, & sapientia, quod est absurdum. Est autè illa æterna generatio iuxta prophetam ineffabilis. Vñ nec presumi debet à quo, q de plena ipsius cognitione. Ad experimentum autè æternitate filij, melius dicitur semper natus q semper natus, quamuis, & illud à quibusdã dicat.

Nate, coeternum te dicimus esse parenti,

Dicitur ab æterno te genuisse parens.

DISTINCT. X. QVAE INCIPIT,

Nunc post filij æternitatem, &c. ep.

Spiritus sanctus e amor siue charitas, seu dilectio patris, & filij, quæ scilicet se inuicem diligunt. Vñ & per modum uoluntatis procedit. Quamuis autè, accipiendum nomen charitatis essentialiter, quælibet diuinarum personarum sit charitas, & omnes sint una charitas, sicut & una sapientia: tñ spiritus sanctus solus est charitas procedens, sicut filius solus sapientia genita. Est autè hæc charitas substantia, & deus. Unde & æqualis patri, & filio est spiritus sanctus. Quamuis etiam hoc nomen spiritus sanctus oibus conueniat personis. Nã & pater spiritus est, & sanctus sic est filius: conuenienter tamen certia persona e nominatur, quod ab alijs duabus habet originem.

Spiritus sancto quamuis tribuamus amorem,

Personis tribus est actiuenus unus amor.

DISTINCT. XI. QVAE INCIPIT,

Hic dicendum est, &c. epi.

Secundum sacre scripturæ ueritatem, & noui testamenti auctoritates, dicere oportet spiritum sanctum a patre, & filio, procedere. Nec hoc est id, quod in concilijs determinatum est, ut Græci aliquid contendebant, dicentes spiritum sanctum à patre tñ procedere. Longè enim differunt, aliud docere & idè q determinatum est, ulterius explicare, q in proposito. At quia, & ipsi Græci spiritum sanctum dicunt esse etiam (spiritum filij), uerbis contententes, in sententia cum latinis conueniunt, si capere uellent. Quam etiam sententiam quidam maiores eorum satis expressè in scripturis suis posuerunt.

Ex patre, & nato procedit spiritus almus,

Quamuis dissideat nomine Græca fides.

DISTINCT. XII. QVAE INCIPIT,

Item quæritur, &c. epi.

Pater spiritus sanctus, nec prius nec posterius processit, quam a filio, nec econtra, pro eo, quod ibi nulla est temporis accessio, uel duratio. Unde nec habet locum questio illa, an proles sit spiritus sanctus iam nato filio, uel adhuc nascituro. Nã oes personæ sunt coeternæ. Hinc etiam nec maior perfectio dignitatis, nec plenitudo à patre procedit, quam a filio, sed æquè perfectè. Principaliter tamen, & proprie à mittitur per filium, eo quod pater à nullo est filius autem hoc habet à patre.

Spiritus ex nato non manat plenius ipso,

Quam patre, nec spirat filius ante patrem.